

INTERREG - IPA CROSS-BORDER COOPERATION PROGRAMME
CCI 2014TC16I5CB006

Нередности и измами Мерки за борба с измамните

Interreg - IPA CBC
  CCI 2014TC16I5CB006
EUROPEAN UNION

Кюстендил, 21 октомври 2016
ОБУЧЕНИЕ „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИ“

НЕРЕДНОСТ И ИЗМАМА

- ❖ Декларация за запознаване с понятията за „**нередност**“ и „**измама**“ и процедурата по докладване се подписва от всички бенефициери и е част от Договора за субсидия.
- ❖ Всяко **нарушение** на разпоредба на общностното право, произтичащо от **действие** или **бездействие** на икономически оператор, което има или би имало като последица нанасянето на **вреда** на общия бюджет на ЕС е нередност.
- ❖ **Съмнението за измама е нередност** даваща основание за образуване на административно или съдебно производство на национално ниво, с цел да се определи съществуването на определено умишлено поведение.
- ❖ **Умишлената нередност е измама!**

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА И РИСК ОТ ИЗМАМА

При изпълнението на проекта, трябва да се спазват следните указания:

- ✓ Всички действия, свързани с изпълнението на проекта трябва да са етични;
- ✓ Препоръчваме да има вътрешен кодекс на поведение, вкл. за политиката за конфликт на интереси, който е известен на всичките служители, участващи в проекта;
- ✓ Следване на Наръчниците и документите, предоставени от УО;
- ✓ Особено внимание следва да се обърне на документите представени на първо ниво на контрол. Всички фактури трябва да подчертават името и номера на проекта, както и програмата;
- ✓ Представянето на фалшиви документи може да има последствия, включително финансови - за целия проект или на част от него.

ПРОВЕЖДАНЕ НА ТРЪЖНИ ПРОЦЕДУРИ И РИСКА ОТ ИЗМАМА (1)

Действия, които могат да помогнат да се предотврати измама:

- ✓ Да не се разделя поръчката на няколко отделни поръчки на по-ниска стойност: две или повече последователни, свързани поръчки от същия изпълнител на стойност под праговете; неоснователно разделяне на поръчки, например отделни договори за труд и материали, всеки от които е под праговете; последователни покупки малко под праговете;
- ✓ Да се спазва принципа за “четири очи” за всички документи;
- ✓ Личното участие в процедурата за възлагане - трябва да се съблюдава за конфликт на интереси (чл.15 от Договора за субсидия);
- ✓ Да се спазват разпоредбите на Общността по отношение на процеса на възлагане на обществени поръчки;
- ✓ Не трябва да се допускат тръжни манипулации и получаване на подкупи;

ПРОВЕЖДАНЕ НА ТРЪЖНИ ПРОЦЕДУРИ И РИСКА ОТ ИЗМАМА(2)

- ✓ Не допускайте умишлено лошо управление или невежество при провеждането на тръжни процедури;
- ✓ Да се спазва принципа на прозрачност и конкурентност за всички процедури за обществени поръчки: процедурите за възлагане на обществени поръчки се правят публични за всички участници в търга (документите се публикуват на сайта на програмата, на бенефициентския портал и т.н.);
- ✓ Осигуряване на адекватни мерки за сигурност за неотворени оферти и прозрачен процес на отваряне офертите;
- ✓ Използвайте подходящи експерти в оценителните комисии;
- ✓ Използвайте по най-добрия начин оценителната комисия;

ПРОВЕЖДАНЕ НА ТРЪЖНИ ПРОЦЕДУРИ И РИСКА ОТ ИЗМАМА(3)

Съвети, които могат да помогнат на оценителната комисия да идентифицира тайно споразумение:

- ✓ Очевидни връзки между участниците в търга, например общи адреси, персонал, телефонни номера и др .;
- ✓ Изпълнител включва подизпълнители в офертата си, които участват в същата тръжна процедура;
- ✓ Квалифицирани изпълнители се оттеглят от търга и стават подизпълнители или кандидат с ниска цена се оттегля и става подизпълнител;
- ✓ Някои компании винаги се явяват на търгове едни срещу други;
- ✓ Загубилите кандидати не могат да бъдат намерени в интернет пространството, бизнес директории, нямат адрес и т.н. (фалшиви или измислени);
- ✓ Кореспонденция или други признаци, че участниците обменят информация за цените, разделят територии или влизат в неформални споразумения.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРИТЕ И РИСКА ОТ ИЗМАМА

- ✓ **Осигурете прозрачност на информацията за договора:**Името на изпълнителя, стойността на договора, вида на процедура, предмет на договора и т.н.
- ✓ **Осигурете правилното изпълнение, мониторинг и контрол на договора и използвайте подходящите експерти за:** извършване на проверки за качеството на дейностите; проверка на резултатите като доказателство за разходите; извършване на проверка на фактури за дублиране или фалшификация;
- ✓ **Извършване на щателна проверка на качеството на продуктите/ услугите /продуктите закупени /извършени спрямо спецификациите;**
- ✓ **Изисквайте актове/сертификати или друга форма на удостоверение издадени от независим източник, да бъдат предвидени при завършване на дейностите.**

ПРИМЕРИ ЗА НЕРЕДНОСТИ (1)

- Всяка **промяна** на обявените тръжни условия, трябва да води до нова тръжна процедура, а не до продължаване на старата;
- Трябва да се води **стриктна документация** за всяка стъпка на тръжната процедура;
- **Конфликт на интереси:**
  - ✓ Членовете на оценителната комисия и участниците в процедурата са роднини по права или съребрена линия, или имат общи икономически интереси;
- **Превिшение** на дължимото плащане - начално, междинно, крайно;
- **Липса или неизползване** по предназначение на закупеното оборудване, в т.ч. и когато стоката или услугата е своеволно заменена, не е обозначена или не е осчетоводена надлежно;

ПРИМЕРИ ЗА НЕРЕДНОСТИ (2)

- Представяне на **невярна, подвеждаща информация** относно предмета, естеството, качеството и количеството на стоката или услугата;
- Разходи, **непредвидени в бюджета** на проекта или несвързани с постигането на целите на проекта - вкл. разходи, за дейности извършени преди стартирането на проекта или за дейности извършени след приключването на договора;
- **Непостигане на целите на проекта** - невъзможност или нежелание на получателят на средствата да изпълни /спази/ свое задължение по договора, в резултат на което част от предвидените дейности, работи, стоки остават неизпълнени;
- **Неизвършване** на предвидените дейности в уговорените срокове - крайни, междинни и т.н;
- Недопускане извършването на проверка или инспекция;
- **Двойно счетоводство**, липса на счетоводни данни, недостатъчност на счетоводната информация;
- Частично или пълно **двойно финансиране**.

ПРИМЕРИ ЗА ИЗМАМА

- **Умишленото** представянето на неверни, неточни, непълни документи;
- **Непредставянето** или **укриването** на определена информация, при наличие на задължение за представянето ѝ;
- Използването на средства за **цели различни** от тези за които са отпуснати;
- Предоставянето на средства на лица или организации, които нямат право да ги получат защото **не отговарят на специфичните условия** за отпускането им;
- Документи с **невярно** съдържание /подправени/;
- **Неистински** документи или документи с непълни данни - при фактури, доклади, искания за плащане, актове за собственост и т.н.

СИГНАЛ ЗА НЕРЕДНОСТ

- **Всяко лице има право** да подава сигнали за нередности и измами, във връзка с изпълнението на проекти и програми финансирани от фондовете на ЕС;
- Сигналът за нередност трябва да съдържа **минимум** следната информация: да дава **ясна референция** за конкретния проект, **финансиращата програма, административното звено и описанието на нередността**;
- Сигнал за нередност може да бъде адресиран до Управляващия орган/ Националния партниращ орган, ресорния заместник-министър или ръководителя на ведомството, директора на дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз“ /АФКОС/ – МВР, Европейска служба за борба с измамите /ОЛАФ/ и др.;

АДМИНИСТРИРАНЕ НА СИГНАЛА ЗА НЕРЕДНОСТ

- По всеки постъпил сигнал за нередност **се извършва проверка**, с цел изясняване на достоверността на изложените в него обстоятелства.
- След първоначалната проверка се изпраща писмо до партньора за направените констатации. **В срок до 10 работни дни**, бенефициерът може да представи своето **възражение** по изложените констатации, както и допълнителни документи, относими към случая.
- Постъпилото възражение и допълнителните доказателства, се разглеждат и се изготвя **окончателен доклад** до Ръководителя на УО с предложение за установяване на нередност и окончателно определяне на финансовото изражение или с предложение постъпилият сигнал за нередност да бъде приключен със заключение за липса на нередност.

ФИНАНСОВИ ПОСЛЕДИЦИ

- ❖ Изплатените нередни средства следва да бъдат възстановени от допусналият /извършилият/ нередността:
  - **Доброволно възстановяване** на сумата в указания срок или прихващане на неправомерно изплатената сума по нередността заедно с начислената лихва,
  - **Принудително възстановяване** - по общия ред, предвиден в Гражданския процесуален кодекс.
- ❖ Тогава когато нередността няма финансово изражение (т.е. тя е открита преди да бъде извършено каквото и да е плащане по проекта) **превантивно трябва да се спрат дължимите плащания** по проекта, като получателят на средствата бъде уведомен за това;
- ❖ Дължимото плащане се извършва само **след отстраняването** на нередността.

ПРИКЛЮЧВАНЕ НА НЕРЕДНОСТТА

Нередността се приключва в случаите на:

- ✓ възстановяване на недължимо платените и надплатените суми, както и неправомерно получените или неправомерно усвоените средства;
- ✓ приключване на започнатата процедура по административно-правен ред с влязъл в сила административен/съдебен акт;
- ✓ приключила административна процедура на национален инспекционен/контролен орган;
- ✓ при изпълнение на задължения на бенефициера/партньора, неизпълнението на които е било основание за регистриране на нередността;
- ✓ заличаване на длъжника от търговския регистър;
- ✓ когато нередността е открита преди извършване на плащания по проекта от УО и бенефициерът/партньорът поеме финансовите последици от нередността или поиска да бъде прекратен договорът за безвъзмездна финансова помощ.
- ✓ установяване на факти, опровергаващи основанията за установяване на нередността – случаят се приключва чрез прекратяване;
- ✓ отпадане на възможността за принудително събиране;
- ✓ извършена финансова корекция.

При възникване на нови обстоятелства разглеждането на случая може да бъде възобновено.

Благодаря за вниманието!

Йордан Тенев

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Тел.: +359 2 9405 375;

*Programme is co-financed by the
European Union*